

<u>Onderwerp:</u>	Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen 2020: Gezondheid en welbevinden in Diemen.
Datum:	8 februari 2022
Portefeuillehouder:	Jeroen Klaasse
Afdeling:	Samenleving
Steller:	Karen van Rossum

Wat is de voorgeschiedenis en de concrete aanleiding van de informatie?

Voorgeschiedenis:

De gemeenten zijn in het kader van de Wet publieke gezondheid (Wpg) verantwoordelijk voor de uitvoering van openbare gezondheidszorgtaken. De gemeente Diemen neemt gezamenlijk met de Amstelland gemeenten middels de gemeenschappelijke regeling (GR) Openbare Gezondheidszorg (OGZ) Amstelland het takenpakket voor de uitvoering van de Wpg af bij de GGD Amsterdam. Hieronder vallen de bevorderingstaken, medische milieukunde, technische hygiënezorg, een deel van de openbare gezondheidszorg, infectieziektebestrijding en de jeugdgezondheidszorg.

Een belangrijke taak van de GGD Amsterdam is om de gemeenten in haar werkgebied goed te bedienen met informatie voor gezondheidsbeleid. Het in kaart brengen van de gezondheidssituatie van inwoners is een wettelijke taak van de gemeenten (Wpg). Eén van de manieren om informatie te verkrijgen over de gezondheidssituatie is door de inwoners zelf te vragen naar hun leefgewoonten en gezondheidsproblemen. Daarom voert de GGD Amsterdam eens in de vier jaar een grootschalig gezondheidsonderzoek uit onder volwassenen en ouderen in Amsterdam en de regio Amstelland.

Concrete aanleiding

De Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen 2020 bestond uit een schriftelijke enquête, via post en internet. De monitor is uitgevoerd tijdens de tweede coronagolf (periode van 10 september tot 16 december 2020). Dit betekent dat de uitkomsten van deze grootschalige gezondheidsenquête moeten worden beoordeeld in het licht van de coronacrisis. Zo'n 600 inwoners van Diemen (3%) had op dat moment zelf corona gehad met soms langdurige gevolgen voor de gezondheid. Daarnaast beïnvloedde de coronapandemie in meer of mindere mate het dagelijks leven en welbevinden van alle inwoners. In de gezondheidsenquête is om die reden aan de respondenten gevraagd om aan te geven wat de invloed van de coronacrisis was op een groot aantal gezondheidsthema's. Zo kunnen we de resultaten uit de Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen duiden in het licht van de coronacrisis.

In het najaar van 2020 deden 1.350 van de 3.553 uitgenodigde inwoners van Diemen mee aan het onderzoek. Dit is een respons van 38%. De steekproef werd getrokken uit het bevolkingsregister.

Er zit veel vertraging in de afronding van de Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen 2020. De planning was dat de Gezondheidsmonitor 2020 op 9 september 2021 uit zou komen. Door personele beperkingen bij de GGD is dit niet gehaald.

Ligt aan de informatie een collegebesluit ten grondslag?

Ja, datum:, 25 januari 2022

Samenvatting

Hieronder de belangrijkste resultaten van de Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen 2020: gezondheid en welbevinden in Diemen.

1. *Gezondheid en functioneren*

In Diemen ervaren meer inwoners hun eigen gezondheid als (zeer) goed dan gemiddeld in Nederland; ook rapporteren minder inwoners in Diemen een langdurige ziekte of aandoening. Beperkingen bij horen, zien en bewegen komen in Diemen ook minder voor dan in Nederland. Diemen wijkt op deze indicatoren niet af van de rest van de regio met uitzondering van het voorkomen van langdurige ziekten of aandoeningen, die komen in Diemen minder vaak voor. Ouderen en laagopgeleiden rapporteren vaker gezondheidsproblemen dan gemiddeld. Het gezondheidsgevoel en het rapporteren van beperkingen bij horen, zien en bewegen zijn niet veranderd in vergelijking met 2016

2. *Mentale gezondheid*

In 2020 zien we een toename van eenzaamheid in Diemen. Eenzaamheid komt in Diemen even vaak voor als elders in de regio, maar vaker dan in de rest van Nederland. Inwoners met een migratieachtergrond zijn vaker eenzaam. Matige psychische klachten komen vaker voor in vergelijking met de voorgaande jaren. Het ervaren van stress komt in Diemen meer voor dan in de regio en Nederland. Vooral 18- t/m 34-jarigen ervaren vaker stress. Een kwart van de inwoners voelt zich wel eens gediscrimineerd, dat is vaker dan gemiddeld in de regio. Bijna de helft van de volwassenen zegt over een hoge veerkracht te beschikken, dat is minder dan elders in de regio. Bijna één op de tien inwoners ervaart weinig regie over het eigen leven. De coronacrisis heeft het mentaal en sociaal welbevinden negatief beïnvloed, vooral bij 18- t/m 34-jarigen.

3. *Zorg en hulp*

In 2020 verleenden de inwoners van Diemen vergelijkbaar vaak mantelzorg als in 2016. Eén op de vier mantelzorgers voelt zich zwaar- of overbelast. Het ondersteuningsaanbod bereikt slechts een kleine groep mantelzorgers. In vergelijking met 2016 gaven meer inwoners aan dat zijzelf of iemand in het huishouden geen behandeling voor psychische problemen ontving. Lange wachtlijsten zijn hiervoor de belangrijkste reden. De coronacrisis vormt de belangrijkste reden voor het niet krijgen van deze zorg.

4. *Genotmiddelen*

Inwoners in Diemen roken vaker dan elders in de regio. Gunstig is de daling van het percentage rokers tussen 2016 en 2020. Het overmatig alcoholgebruik is niet veranderd, Diemen telt wel meer zware drinkers dan elders in de regio. De cijfers voor roken en alcoholgebruik wijken in Diemen niet af van de landelijke cijfers. Het gebruik van cannabis en harddrugs in Diemen is tussen 2016 en 2020 toegenomen. De hoogste cijfers voor tabak-, alcohol- en drugsgebruik zien we bij 18- t/m 34-jarigen; mannen roken vaker en gebruiken vaker drugs dan vrouwen. Ongeveer een vijfde van de inwoners geeft aan tijdens de coronacrisis minder alcohol en drugs te hebben gebruikt. Een kleiner deel rapporteert juist meer te hebben gebruikt.

5. *Leefgewoonten*

Het aandeel volwassenen met overgewicht of obesitas is in Diemen de afgelopen tien jaar niet veranderd. Met het toenemen van de leeftijd neemt ook overgewicht en obesitas toe en hebben mensen minder lichaamsbeweging. Inwoners met een laag opleidingsniveau en een laag inkomen hebben het hoogste risico op overgewicht of obesitas. Matig overgewicht zien we in Diemen ook vaker bij inwoners met een niet-westerse migratieachtergrond. Ouderen en laagopgeleiden hebben ook minder lichaamsbeweging en sporten minder vaak. De cijfers voor overgewicht en obesitas wijken in Diemen niet af van de rest van de regio, maar zijn gunstiger dan de landelijke cijfers. Het aandeel inwoners in Diemen dat voldoende beweegt is tussen 2016 en 2020 gedaald, maar wijkt niet af van de regio of het landelijke cijfer. Corona speelt hier mogelijk een rol: ruim een derde is minder gaan sporten tijdens de coronacrisis. In Diemen wordt meer gesport dan gemiddeld in Nederland; er is geen verschil met de rest van de regio. De fruitconsumptie stijgt en ruim acht op de tien inwoners eet minimaal vijf keer per week groente. Bij mannen, jongvolwassenen en laagopgeleiden verdient gezonder eten extra aandacht.

Argumenten en keuzemogelijkheden

De gezondheidsmonitor is een belangrijke bron van informatie voor onder andere onze Integrale beleidsnota Sociaal Domein. In de integrale beleidsnota zijn doelen opgenomen die aansluiten bij de nieuwe inzichten van de gezondheidsmonitor, beleid (o.a. diversiteit) en plannen (o.a. Aanpak tegen eenzaamheid, gezondheidsmakelaar en preventieakkoord) spelen al in op wat uit de monitor blijkt.

De gezondheidsmonitor geeft veel inzicht op de indicatoren die we hebben opgesteld in de integrale beleidsnota. Hiermee kunnen we de effecten meten, maar ook richting bepalen. De thema's zijn niet nieuw, maar het geeft nieuwe inzichten in de gezondheid van de inwoners van Diemen.

Ter inzage in iBabs:

- EINDE -